

Μελέτη ΕΛΙΑΜΕΠ για την Τράπεζα της Ελλάδος

«Αξιολόγηση των επιδράσεων που έχουν ασκήσει και θα ασκήσουν στην πορεία της ελληνικής οικονομίας οι πολιτικές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ»

Δεύτερο μέρος

Η νέα προγραμματική περίοδος 2014-2020

Συνεργάτες δεύτερου μέρους

Συντονισμός:

Αχιλλέας Μητσός

Αγροτικός τομέας:

Γιάννης Δούκας

«Συνοχή»:

Αρτέμης Κουρτέσης

Βασίλης Αυδίκος

Νίκος Σμιτ

Βάλτερ Φισάμπερ

Χαράλαμπος Χρυσομαλλίδης

Γιώργος Ανδρέου

Έρευνα-Καινοτομία και άλλες δαπάνες:

Χαράλαμπος Χρυσομαλλίδης

Στοιχεία, στήριξη: Χρήστος Κουρούσης, Κρίστης Κονναρής, Θοδ. Αλεξέλλης

Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο

ως

- ❖ μέθοδος λήψης απόφασης για τον **κοινοτικό προϋπολογισμό** –
 - του μόνου εργαλείου δημοσιονομικής αναδιανομής σε επίπεδο Ε.Ε.

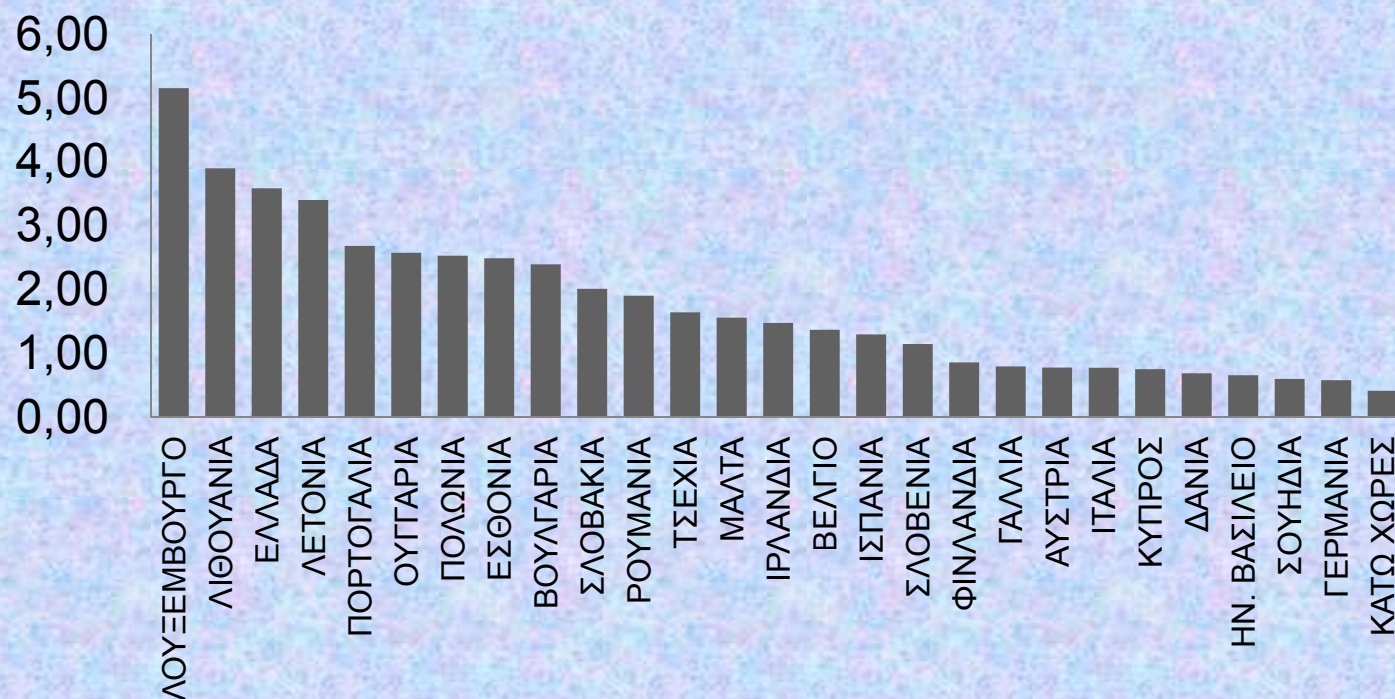
αλλά και ως

- ❖ αναπόσπαστο στοιχείο του «**μεγάλου παζαριού**» -
 - των «στιγμών ιστορικής απόφασης» της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης την τελευταία 25-ετία

«Δείκτες απόδοσης» και διαπραγματευτική θέση

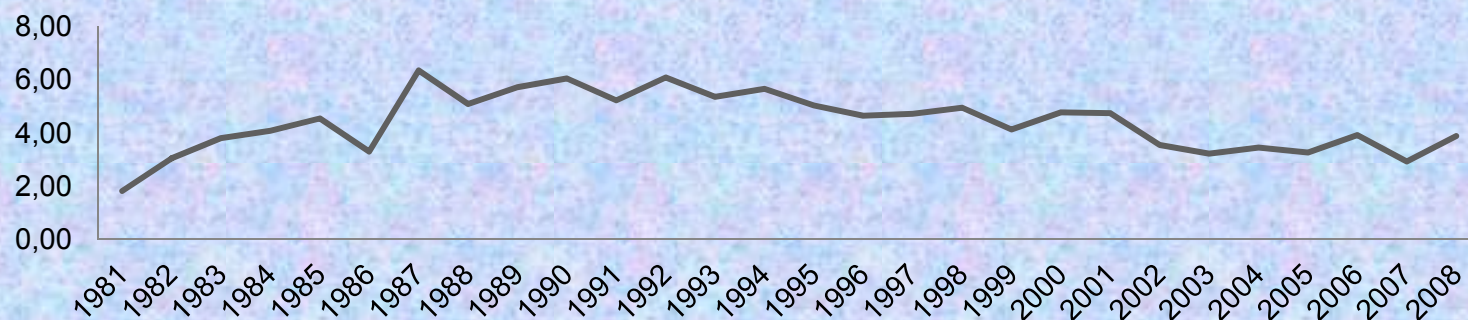
«Δείκτης απόδοσης»: Τι προσδοκά να εισπράξει ένα κράτος-μέλος από την αύξηση του προϋπολογισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οι κλείδες κατανομής εσόδων και δαπανών δεν θα μεταβληθούν

Δείκτες απόδοσης, σύνολο δαπανών 2007-2010

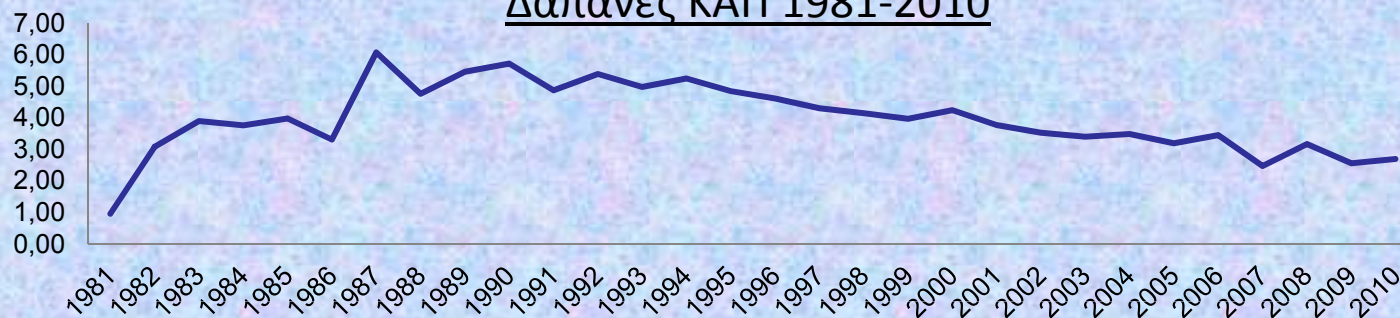

Δείκτες απόδοσης Ελλάδας

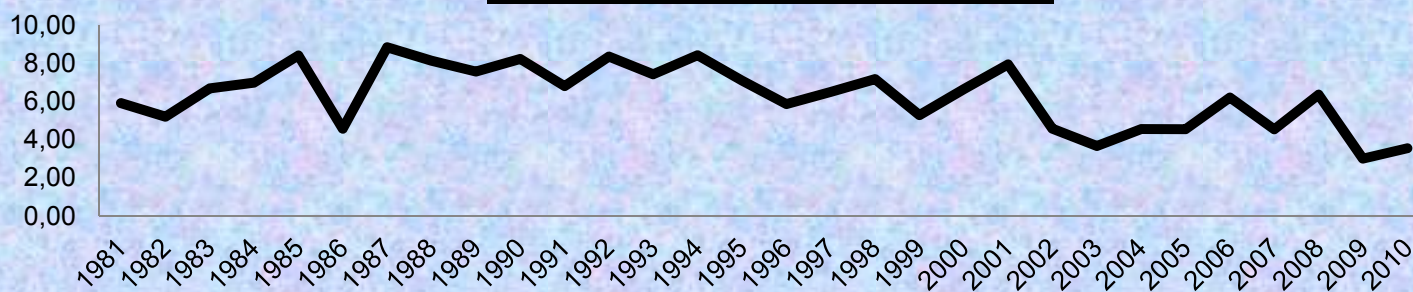
Σύνολο δαπανών 1981-2010

Δαπάνες ΚΑΠ 1981-2010

Δαπάνες συνοχής 1981-2010

Οι βασικοί πυλώνες όλων των «ιστορικών στιγμών»

- Γεωγραφική διάσταση – διεύρυνση
- Θεματική εμβάθυνση – εκχώρηση/συγκέντρωση εθνικής κυριαρχίας
- Θεσμική ισορροπία – ομοσπονδία και διακρατική σύνδεση
- Δημοσιονομική αναδιανομή

Το νέο ΠΔΠ – Συνοπτική παρουσίαση

- **Περίοδος:** 2014-2020
- **Συνολικό ύψος:** ελάχιστη αύξηση ή και μείωση
- **Έσοδα:** Από τη συζήτηση για ριζοσπαστική μεταβολή,
προς την πρόταση με τολμηρά, έστω και εν μέρει, βήματα,
στην απόφαση - επιστροφή στα ήδη υφιστάμενα
- **Δαπάνες:** «Εξαρτημένη τροχιά», αλλά και σοβαρή αναπροσαρμογή υπέρ
της «έρευνας» και των «δικτύων», σε βάρος της «ΚΑΠ» και της «συνοχής»

- ❖ ***Συνολικά μεγέθη***
- ❖ ***Αγροτικός Τομέας***
- ❖ ***Συνοχή – Διαρθρωτικά ταμεία***
- ❖ ***Έρευνα και άλλες δαπάνες***
- ❖ ***Προοπτικές***

Συνολικά μεγέθη

- ❖ *Συνολικό ύψος*
- ❖ *Μεγάλες κατηγορίες εσόδων*
- ❖ *Μεγάλες κατηγορίες δαπανών*

Πρόταση Επιτροπής

Συνολικός προϋπολογισμός 2014-2020 (δισ.ευρώ)

Εντός ΠΔΠ

1025,0

Ποσοστό ΑΕΠ

1,00

Εκτός ΠΔΠ

- Αποθεματικό επείγουσας βοήθειας [Emergency Aid Reserve]
- Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Παγκοσμιοποίηση [European Globalization Fund]
- Μέσο ευελιξίας [Flexibility Instrument]
- Θερμοπυρηνικός Αντιδραστήρας [ITER]
- Παγκόσμια Παρακολούθηση Περιβάλλοντος και Ασφάλειας [GMES]
- Ταμείο για το Παγκόσμιο Κλίμα και την Βιοποικιλότητα [Global Climate and Biodiversity Fund]
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης [EDF]

Σύνολο

1.083,3

Ποσοστό ΑΕΠ

1,11

Μέση ετήσια αύξηση

μ.ό.2014-2020 / 2013 0,5%

2014 / 2013 -2,1%

2020 / 2013 +1%

Έσοδα προϋπολογισμού

- ✓ Σταδιακή (το αργότερο 1.1.2018) εισαγωγή ενός ευρωπαϊκού **φόρου χρηματοπιστωτικών συναλλαγών**
- ✓ Σταδιακή (το αργότερο 1.1.2018) κατάργηση του σημερινού ποσοστού επί της φορολογητέας ύλης του ΦΠΑ και εισαγωγή ενός άμεσου ευρωπαϊκού **συντελεστή ΦΠΑ**
- ✓ Μείωση του μεριδίου του «ιδίου πόρου» που στηρίζεται στο **Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα**
- ✓ Αντικατάσταση των **μηχανισμών διόρθωσης** / επιστροφής από κατ'αποκοπή μείωση των συνεισφορών βάσει του ΑΕΕ

Δαπάνες προϋπολογισμού. Μεγάλες κατηγορίες

	<u>μ.ό.2014-20</u>	<u>2013</u>	<u>μεταβολή</u>		
Γεωργία-Αλιεία:"πληρωμές"	41,9	44,7	-6,4		
Διαρθρωτικά ταμεία	60,8	66,3	-8,2		
Δίκτυα	5,7	1,6	257,1		
Έρευνα	14,3	9,8	46,2		

Αγροτικός τομέας

- ❖ *Συνολικό ύψος*
- ❖ *Κυριότερες καινοτομίες ως προς άμεσες ενισχύσεις*
- ❖ *Εθνικός δημοσιονομικός φάκελος*
- ❖ *Περιφερειακό μοντέλο*
- ❖ *Περιβαλλοντική πληρωμή*
- ❖ *Ανώτατα όρια εθνικών ενισχύσεων*
- ❖ *Εταιρική σχέση*

Αγροτικός τομέας –Συνολικά Ποσά

ΕΝΤΟΣ ΠΔΠ

1^{ΟΣ} ΠΥΛΩΝΑΣ: 317,2 δις

2^{ΟΣ} ΠΥΛΩΝΑΣ: 101,2 δις

ΣΥΝΟΛΟ: **418,4 δις**

- ΕΡΕΥΝΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: 5,1 δις
- ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 2,5 δις
- ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΕ ΑΠΟΡΟΥΣ : 2,8 δις

ΣΥΝΟΛΟ: **10,4 δις**

ΕΚΤΟΣ ΠΔΠ

- Απόθεμα για την αντιμετώπιση κρίσεων στον αγροτικό τομέα: 3,9 δις
- Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Παγκοσμιοποίηση: 2,8 δις

ΣΥΝΟΛΟ: **6,7 δις**

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 435,5 δις

Άμεσες ενισχύσεις – Σημεία ειδικού ενδιαφέροντος

- ☐ Βασικό καθεστώς **ενιαίας αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης**, με βάση τη διαθέσιμη καλλιεργήσιμη γη και τα βοσκοτόπια
- ☐ Μετακίνηση από το **Ιστορικό** στο **Περιφερειακό** μοντέλο με έντονη την «εθνική διαφοροποίηση»
- ☐ **Περιβαλλοντική Πληρωμή**: 30% (+) της ενίσχυσης
- ☐ **Ανώτατα όρια των άμεσων ενισχύσεων**

Εθνικός δημοσιονομικός φάκελλος

***Ανώτατο συνολικό ποσό ετήσιων άμεσων ενισχύσεων για κάθε κ-μ
(για την Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020 περίπου 15 δις)***

- Ο υπολογισμός γίνεται στη βάση αναδιανομής των χρηματοδοτήσεων ανάμεσα στα κράτη-μέλη, αναφορικά με την προηγούμενη περίοδο.
- Μεταφορά πόρων από τα κράτη-μέλη με τις μεγαλύτερες άμεσες ενισχύσεις προς τα κράτη-μέλη με ενισχύσεις μικρότερες του 90% του κοινοτικού μέσου όρου, με στόχο να καλυφθεί, μέχρι το 2020, το 1/3 της διαφοράς σε σχέση με το 90% του μέσου όρου.

Περιφερειακό μοντέλο

Η εσωτερική κατανομή των ενισχύσεων δεν γίνεται με βάση το ιστορικό μοντέλο αλλά με κριτήρια «περιφερειοποίησης»

- Τα κράτη-μέλη αποφασίζουν τα κριτήρια «περιφερειοποίησης» (αγρονομικά, οικονομικά, γεωργικά και διοικητικά).
- Σταδιακή εφαρμογή με το 40% της εθνικής γης το 2014, με στόχο το 100% το 2019.
- Παρέχεται η δυνατότητα ετησίας αναπροσαρμογής των χρηματοδοτήσεων ανά «περιφέρεια» στη βάση προκαθορισμένων ετήσιων βημάτων και στόχων, λαμβάνοντας υπόψη γεωργικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή πριν από την 01/08/2013

Περιβαλλοντική πληρωμή

***Το 30% της ενίσχυσης θα δίνεται ως περιβαλλοντική πληρωμή
με βάση τα παρακάτω κριτήρια:***

- για εκμεταλλεύσεις άνω των 30 στρεμμάτων
- 7% της αγροτικής γης ως «χώρος οικολογικής εστίασης» (αγροανάπαυση), και δεν θα καλλιεργείται
- στο υπόλοιπο 93% να εφαρμόζονται τουλάχιστον τρεις διαφορετικές καλλιέργειες, που καμία δεν θα υπερβαίνει το 70% και δεν θα είναι λιγότερο από το 5% της καλλιεργήσιμης έκτασης
- εξαιρούνται οι βιολογικές καλλιέργειες

Ανώτατα όρια άμεσων ενισχύσεων (capping)

**Μειώσεις στο ύψος των άμεσων ενισχύσεων από 20-100%
για ποσά από 150.000 - 300.000**

- Τα ποσά μεταφέρονται στο 2^ο Πυλώνα στο ίδιο κράτος-μέλος.
- Δεν περιλαμβάνονται οι περιβαλλοντικές πληρωμές

Εταιρική σχέση

Εισαγωγή της έννοιας της Εταιρικής Σχέσης
βάσει της οποίας τα κράτη-μέλη είναι υπεύθυνα για τη χάραξη και
υλοποίηση της πολιτικής με βάση το *Κοινό Στρατηγικό Σχέδιο*

Σύμβαση Εταιρικής Σχέσης

- Προετοιμάζεται από το κράτος-μέλος και υποβάλλεται στην Επιτροπή για έγκριση εντός 6μήνου
- Καθορισμός **σαφών και μετρήσιμων στόχων αποτελεσματικότητας**
- **Κοινό Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης**
- Τα κράτη-μέλη υποχρεώνονται να υποβάλλουν **δύο αναφορές προόδου** τον **Ιούνιο του 2017** και τον **Ιούνιο του 2019**
- **Αποθεματικό επίδοσης:** 5% του ΕΓΤΑΑ προς τα κράτη-μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις

Δαπάνες συνοχής – Διαρθρωτικά ταμεία

- ❖ *Συνολικό ύψος*
- ❖ *Ταξινόμηση περιφερειών - Επιλεξιμότητα*
- ❖ *Ένταση ενίσχυσης*
- ❖ *Δίκτυα ασφαλείας*
- ❖ *Ποσοστά χρηματοδότησης*
- ❖ *Έμφαση στις επιδόσεις*
- ❖ *Αιρεσιμότητες*
- ❖ *Ταμείο Συνοχής*
- ❖ *Σχέση Κοινωνικού – Περιφερειακού Ταμείου*
- ❖ *ΕΚΤ – Συγκέντρωση πόρων, τύποι παρέμβασης*
- ❖ *Θεματικοί στόχοι, υποδομές, κρατικές ενισχύσεις*
- ❖ *Έρευνα – καινοτομία και «έξυπνη εξειδίκευση»*
- ❖ *Διακυβέρνηση – Διοίκηση – Διαχείριση*

Συνολικά ποσά

ΕΚΤ – ΕΤΠΑ – Ταμείο Συνοχής:

2007-2013: 347 δισ.ευρώ

2014-2020: 336 δισ.ευρώ

Ταξινόμηση Περιφερειών - Επιλεξιμότητα

■ < 75 % του
μέσου όρου της ΕΕ

■ 75-90 %

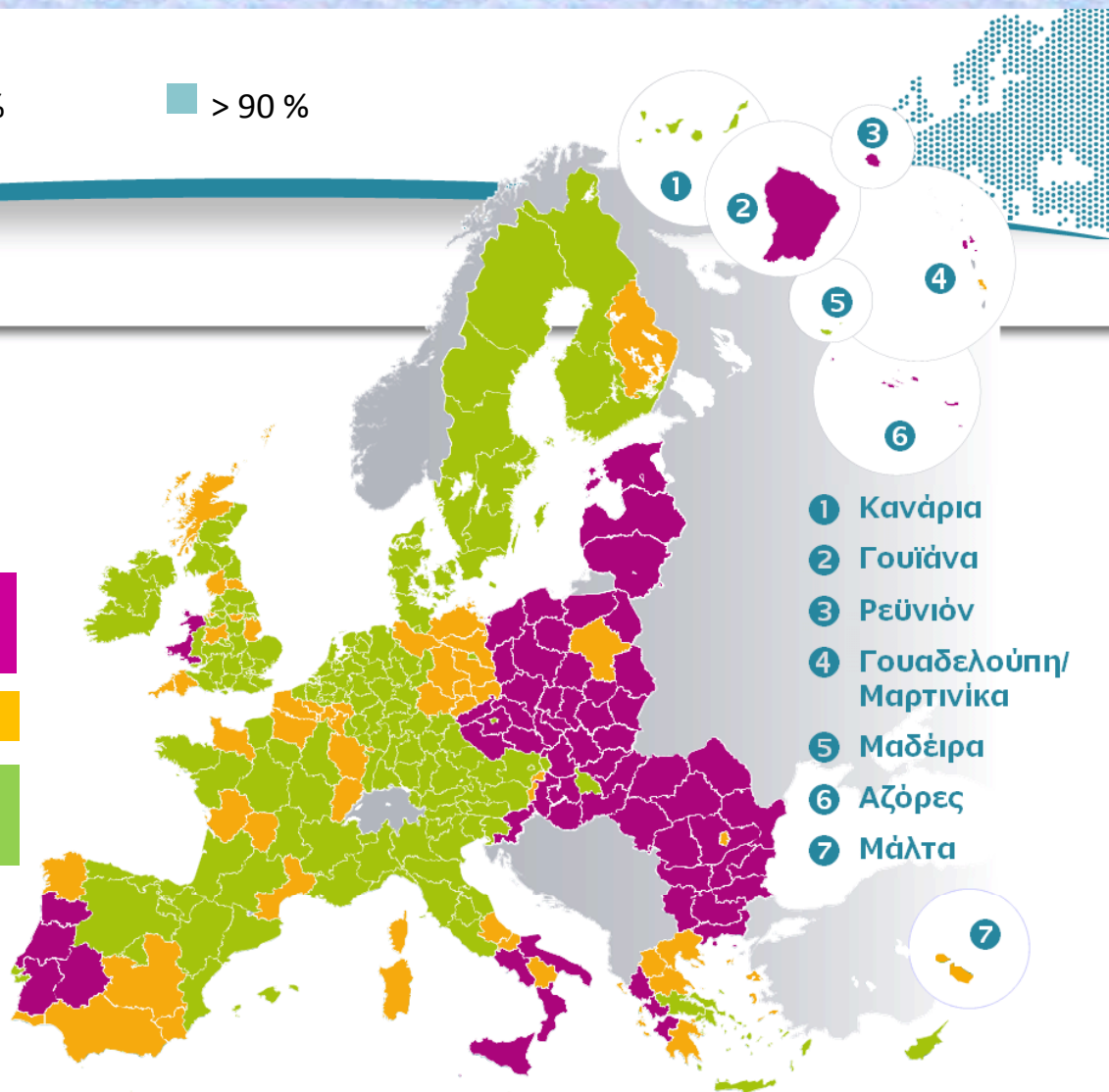
■ > 90 %

3 κατηγορίες περιφερειών

■ Λιγότερο αναπτυγμένες
περιφέρειες

■ Περιφέρειες μετάβασης

■ Περισσότερο αναπτυγμένες
περιφέρειες

Συνολικά ποσά – προτεινόμενη κατανομή (πρόταση Επιτροπής)

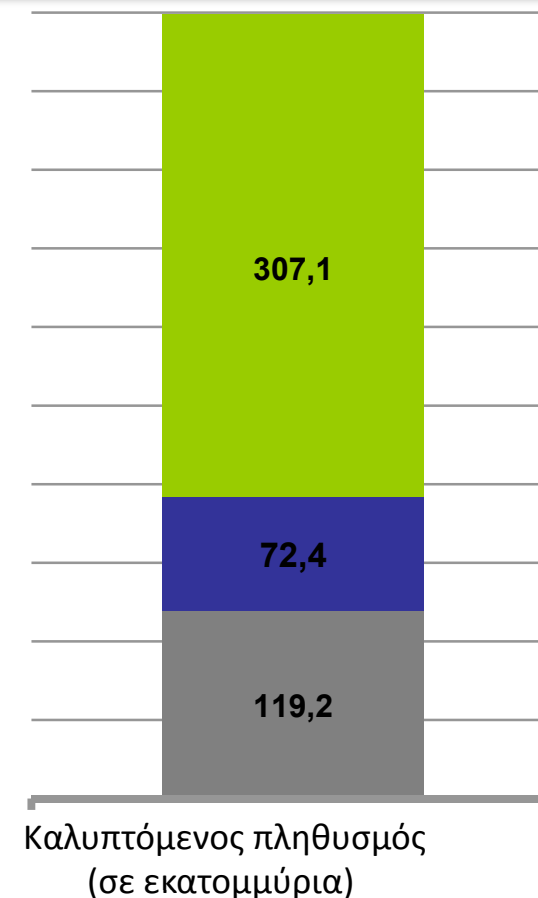
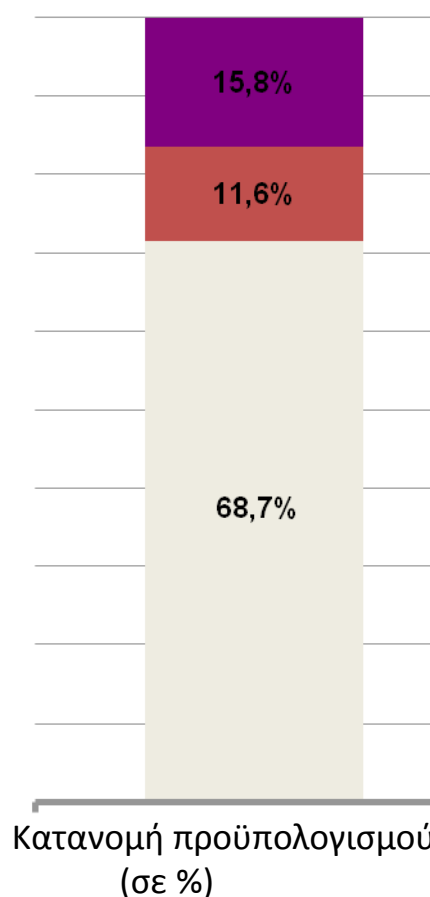
Λιγότερο αναπτυγμένες
■ περιφέρειες/KM

Περιφέρειες σε
■ μεταβατικό στάδιο

Περισσότερο αναπτυγμένες
■ περιφέρειες

Ταμείο Συνοχής ¹	68.7
Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162.6
Περιφέρειες μετάβασης	38.9
Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	53.1
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	11.7
Απομακρυσμένες περιφέρειες και αραιοκατοικημένες περιοχές	0.9
Σύνολο	336.0

¹ 10 δισεκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο
Συνοχής θα κατανεμηθούν στη Διευκόλυνση «Συνδέοντας την
Ευρώπη»

Επιλεξιμότητα ελληνικών περιφερειών

Σενάριο Α: με περιφέρειες μετάβασης

2014-2020				
		Λιγότερο Ανεπτυγμένες (<75%) (5)	Μετάβασης (75%-90%) (6)	Περισσότερο Ανεπτυγμένες (>90%) (2)
2007- 2010	Σύγκλισης (8)	Ήπειρος, Α. Μακεδονία/Θράκη, Δ. Ελλάδα, Θεσσαλία	Πελοπόννησος Ιον. Νησιά, Β. Αιγαίο, Κρήτη	
	Σταδιακής Εξόδου(3)	Κ. Μακεδονία	Δ. Μακεδονία	Αττική
	Σταδιακής Εισόδου(2)		Στ. Ελλάδα	Ν. Αιγαίο
	Ανταγωνιστικότητα			

Επιλεξιμότητα ελληνικών περιφερειών

Σενάριο Β: χωρίς περιφέρειες μετάβασης

2014-2020			
		Λιγότερο Ανεπτυγμένες (<75%) (5)	Περισσότερο Ανεπτυγμένες (>75%) (8)
2007- 2013	Σύγκλισης (8)	Ήπειρος, Α. Μακεδονία/Θράκη, Δ. Ελλάδα, Θεσσαλία	Πελοπόννησος, Ιον. Νησιά, Β. Αιγαίο, Κρήτη
	Σταδιακής Εξόδου(3)	Κ. Μακεδονία	Αττική Δ.Μακεδονία
	Σταδιακής Εισόδου(2)		Στ. Ελλάδα, Ν. Αιγαίο
	Ανταγωνιστικότητα		

Ένταση ενίσχυσης

Μέθοδος Βερολίνου

Ετήσια δαπάνη για λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες =
Μέσο ΑΕΠ κκ – ΑΕΠκκ περιφέρειας
* Πληθυσμός περιφέρειας
* Συντελεστής Χ ανάλογα με ΑΕΕ κράτους
+ Α ευρώ ανά άνεργο
(πέραν του μέσου όρου ανεργίας στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)

Σημασία ΑΕΕ χώρας, συντελεστή Χ, ευρώ / άνεργο Α

[Πχ. αν 2,1% τότε η Ελλάδα θα λάβει περίπου 8 δις από ΕΤΠΑ και ΕΚΤ (με περιφέρειες μετάβασης)

Πχ. αν 3,36% (ο συντελεστής που ίσχυε για την περίοδο 2007-13), τότε η Ελλάδα θα λάβει 10,6 δις από ΕΤΠΑ και ΕΚΤ (με περιφέρειες μετάβασης)]

Δίκτυ(α) ασφαλείας

1. Εθνικό δίκτυ ασφαλείας

Το δίκτυ ασφαλείας για Ελλάδα
(55% της ενίσχυσης 2007-13): 11,22 δις ευρώ

Το εθνικό δίκτυ ασφαλείας θα φανεί χρήσιμο εάν:

- ο Δεν ισχύσουν οι περιφέρειες μετάβασης, ή
- ο Η Ελλάδα δεν είναι επιλέξιμη για το Ταμείο Συνοχής, ή
- ο Ο συντελεστής της μεθόδου του Βερολίνου είναι 2,1 (ή και μικρότερος)

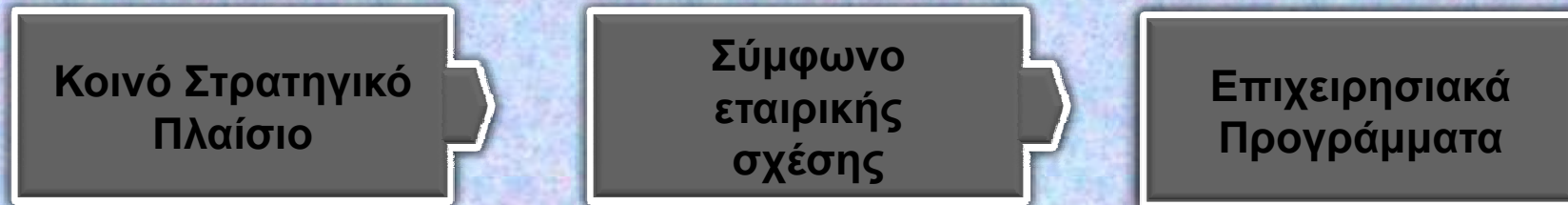
2. Περιφερειακά δίκτυα ασφαλείας

Για τις περιφέρειες «τέως Σύγκλισης», προβλέπεται ανάλογο δίκτυ με ποσοστά από 55% - 2/3 των χρημάτων που λάμβαναν την περίοδο 2007 - 2013

Ποσοστά χρηματοδότησης

- Για τις **Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες** προβλέπονται ποσοστά από 75% - 85% ανάλογα με το ΑΕΕ της κάθε χώρας. Οι Ελληνικές (λιγότερο αναπτυγμένες) περιφέρειες θα είναι μεταξύ 75-80%.
- Για τις **Περιφέρειες Μετάβασης** προβλέπεται ποσοστό χρηματοδότησης 60% (75% για όσες ήταν περιφέρειες Σύγκλισης την περίοδο 2007-2013)
- Για τις **Περισσότερο Αναπτυγμένες** 50%. (75% για όσες ήταν περιφέρειες Σύγκλισης την περίοδο 2007-2013)
- Είναι υπό συζήτηση η δυνατότητα αύξησης των ποσοστών αυτών κατά 10 μονάδες για τις **χώρες που βρίσκονται υπό καθεστώς οικονομικής ενίσχυσης.**

Έμφαση στις Επιδόσεις

Βαρύτητα στα αποτελέσματα

- Κοινοί δείκτες και δείκτες για τα επιμέρους προγράμματα, υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολόγηση

Πλαίσιο επίδοσης

- Σαφείς και μετρήσιμοι στόχοι και ορόσημα (2018) για όλα τα προγράμματα
- Αξιολόγηση το 2019
- Πρόβλεψη για επίδραση εξωγενών παραγόντων

Αποθεματικό επίδοσης

- Η Επιτροπή έχει προτείνει το 5% των εθνικών κατανομών (ανά κράτος μέλος, ταμείο και κατηγορία περιφέρειας).

Αιρεσιμότητες (conditionalities)

Έως σήμερα:

αιρεσιμότητα (μακρο-οικονομική) υπήρχε μόνον στο Ταμείο Συνοχής.

Η Επιτροπή πρότεινε δύο διακριτές έννοιες με τον ίδιο όρο:

- A)** Την εκπλήρωση προϋποθέσεων για την εφαρμογή του Συμφώνου Εταιρικής Συνεργασίας (ex- ante conditionality).
- B)** Τη σύνδεση των χρηματοδοτήσεων των Ταμείων με τη μακρο-οικονομική πολιτική και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (macro-economic conditionality).

Ταμείο Συνοχής

Επιλεξιμότητα:

Σύμφωνα με τα δεδομένα (κατά κεφαλήν ΑΕΕ σε ΜΑΔ), η Ελλάδα **δεν είναι, οριακά**, επιλέξιμη για το Ταμείο Συνοχής, καθώς το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα για τα έτη 2008-2009-2010 είναι περί το 91% του μέσου όρου ΕΕ-27

{Σε ειδική βάση, η Ελλάδα θα λάβει μερική ενίσχυση από το ΤΣ (περίπου 1,6 δις ευρώ, ενώ αν είναι κανονικά επιλέξιμη τότε η ενίσχυση θα φθάνει τα 3,6 δις ευρώ}

Δεσμευτική χρήση πόρων

Η Επιτροπή προτείνει την **υποχρεωτική χρηματοδότηση μέσω του ΤΣ των «ευρωπαϊκών δικτύων»** στον τομέα των μεταφορών με συνολικό ποσό 10 δις ευρώ

Σχέση Περιφερειακού (ΕΤΠΑ) – Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)

Πρόταση Επιτροπής:

Κατώτατα μερίδια συμμετοχής του ΕΚΤ, από 25% - 52%
(ανάλογα με την κατηγορία της εκάστοτε περιφέρειας).

Τάση (βάσει μέχρι στιγμής διαπραγματεύσεων):

Κατώτατα όρια συμμετοχής συγκεκριμένων θεματικών στόχων ανά
κατηγορία περιφέρειας (20-25%, 35-40% και 45-50%) **για 3 από τους 11
Θεματικούς στόχους**, οι οποίοι χρηματοδοτούνται κυρίως –αλλά όχι
μόνον- από το ΕΚΤ:

Ο Απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

Ο Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας

Ο Εκπαίδευση, απόκτηση δεξιοτήτων και δια βίου μάθηση

ΕΚΤ – Συγκέντρωση των πόρων

- ▶ Ανάλογα με τις 3 κατηγορίες περιφερειών
 - αναπτυγμένες: τουλάχιστον 80% των πόρων σε 4 προτεραιότητες
 - σε μετάβαση: τουλάχιστον 70% των πόρων σε 4 προτεραιότητες
 - λιγότερο αναπτυγμένες.: τουλάχιστον 60% των πόρων σε 4 προτεραιότητες
- ▶ Για προγράμματα εθνικής εμβέλειας, η συγκέντρωση πόρων επεκτείνεται σε 5 προτεραιότητες.
- ▶ Για παρεμβάσεις υπέρ της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας προβλέπεται κατ'ελάχιστο το 20% των πόρων του ΕΚΤ

ΕΚΤ - Τύποι Παρέμβασης

Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις υπέρ των εξής κοινωνικών ομάδων:

- άνεργοι νέοι
- άνεργοι/εργαζόμενοι άνω των 45 ετών
- μακροχρόνια άνεργοι
- πρόληψη εγκατάλειψης του σχολείου
- μετανάστες
- Ρομά

ΕΚΤ - Τύποι Παρέμβασης

- **Προτεραιότητα παρεμβάσεων υπέρ δομών και δικτύων υποστήριξης:**
 - ΜΚΟ και κοινωνικές επιχειρήσεις
 - κοινωνικοί εταίροι και κοινωνικός διάλογος
 - δίκτυα και κοινωνικό κεφάλαιο
- **Προσεγγίσεις και χαρακτηριστικά των παρεμβάσεων**
 - κοινωνική καινοτομία
 - γεωγραφική και κλαδική κινητικότητα
 - διακρατική συνεργασία
 - ολοκληρωμένες ενέργειες (αστικές περιοχές)
 - επέκταση χρηματοδοτικών εργαλείων και στο ΕΚΤ

Θεματικοί Στόχοι

**Σύνδεση με Ευρώπη 2020 ,
περιορισμοί ως προς τον αριθμό των θεματικών στόχων,
περισσότερο δεσμευτικός χαρακτήρας.**

- Καθορισμός περιορισμένων (11) θεματικών στόχων ως «επιλέξιμων» για όλες τις περιφέρειες.
- 3 Στόχοι (8-9-10) θα απορροφούν το 25-50% των Διαρθρωτικών Ταμείων.
- Ως προς το ΕΤΠΑ, 4 συγκεκριμένοι στόχοι (επιχειρήσεις, ΤΠΕ, ενέργεια, έρευνα-καινοτομία) θα απορροφούν από 50% - 80% των πόρων ανάλογα με την κατηγορία της εκάστοτε περιφέρειας.

Κατάλογος θεματικών στόχων

1. Έρευνα και καινοτομία
2. Τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών
3. Ανταγωνιστικότητα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
4. Μετάβαση προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα
5. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς επίσης πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
6. Προστασία του περιβάλλοντος και αποτελεσματική διαχείριση πόρων
7. Βιώσιμες μεταφορές και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
8. Απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
9. Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας
10. Εκπαίδευση, απόκτηση δεξιοτήτων και δια βίου μάθηση
11. Ενίσχυση θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση

Υποδομές

- Η **Ενέργεια** προβάλλεται ως η πρώτη προτεραιότητα αφού «φωτογραφίζεται» και στα τρία ταμεία, και με αυξημένες ποσοστώσεις, ιδιαίτερα στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- Δεύτερη προτεραιότητα είναι οι μεταφορές και ακολουθούν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, περιβάλλον και κλιματική αλλαγή, καθώς και οι στόχοι της υγείας-πρόνοιας και εκπαίδευσης.
- Η χρηματοδότηση των **υποδομών μεταφορών** είναι δυνατή μόνο στην κατηγορία των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών.

Κρατικές ενισχύσεις

Βασικές επιπτώσεις προτάσεων:

- Υψηλό ποσοστό δέσμευσης πόρων ΕΤΠΑ στις θεματικές προτεραιότητες «Καινοτομία» και «Στήριξη των ΜΜΕ».
- Αύξηση πόρων κρατικών ενισχύσεων ΕΤΠΑ προς τις ελληνικές επιχειρήσεις από 2,2 δις € το 2007-2013 σε περίπου 2,7 δις το 2014-2020, συν πρόσθετες δυνατότητες χρηματοδότησης ΜΜΕ από το πρόγραμμα COSME.
- Διεύρυνση του ρόλου των καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων (εγγυήσεις, δάνεια, επιχειρηματικά κεφάλαια κλπ.) στην παροχή ενισχύσεων προς επιχειρήσεις.
- Εκσυγχρονισμός των κοινοτικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων (π.χ αναθεώρηση κανονισμού de minimis).

Έρευνα – Καινοτομία και «έξυπνη εξειδίκευση»

Ιδιαίτερα σημαντική θέση για τις δαπάνες για έρευνα-τεχνολογία-καινοτομία.

Στον τομέα της Ε-Τ-Κ τα κριτήρια αιρεσιμότητας αφορούν:

- ❖ α) την «έξυπνη εξειδίκευση» (smart specialization)
- ❖ β) την υιοθέτηση ενός συγκεκριμένου εθνικού πλαισίου για τους διαθέσιμους πόρους για την έρευνα και την καινοτομία
- ❖ γ) την υιοθέτηση ενός πολυετούς εθνικού σχεδίου για την προώθηση των έργων που αφορούν στις μεγάλες ερευνητικές ευρωπαϊκές υποδομές

Περιφερειακά πλεονεκτήματα, αδυναμίες και προτεραιότητες πολιτικής

Περιφέρειες λιγότερο ανεπτυγμένες:

Ανατολική Μακεδονία και Θράκη: υψηλή μαθητική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, υψηλή ανεργία, γεωγραφική θέση-διαμετακομιστικό εμπόριο, ΑΠΕ, δίκτυα ενέργειας

Ήπειρος: καλύτερη σύνδεση αγοράς εργασίας με κατάρτιση, υψηλή ανεργία, τουρισμός, αγροτική οικονομία, καλύτερη σύνδεση έρευνας με παραγωγικό ιστό, ΔΕΔ-Μ, υδατικοί πόροι, διαχείριση απορριμμάτων, τοπικά οδικά δίκτυα

Δυτική Ελλάδα: πλούσιο γνωσιακό κεφάλαιο, πύλη κυρίας εισόδου, ΑΠΕ, υψηλή ανεργία, ελλιπής διάχυση αποτελεσμάτων Ε&ΤΑ, διάβρωση εδαφών, υδατικοί πόροι, διαχείριση απορριμμάτων, ανακύκλωση

Κεντρική Μακεδονία: αυξημένο ποσοστό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σημαντικές ερευνητικές υποδομές, σημαντική αγροτική οικονομία, ύφεση δευτερογενή τομέα, πύλη κυρίας εισόδου στα Βαλκάνια, ΔΕΔ-Μ, αυξημένη ατμοσφαιρική ρύπανση

Θεσσαλία: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ και δομών κατάρτισης και δια βίου μάθησης, αγροτική οικονομία, επαρκείς δομές Ε&ΤΑ, ΔΕΔ-Μ, ΑΠΕ, χωρίς σύνδεση με δυτική Ελλάδα, διαμετακομιστικές υποδομές, επιβαρυμένο φυσικό περιβάλλον.

Περιφέρειες σε μετάβαση:

Δυτική Μακεδονία: υψηλή ανεργία, (μακροχρόνια και γυναικεία), Ε&ΤΑ, περιορισμένο εύρος κλαδικής εξειδίκευσης λόγω εξάρτησης από Θεσσαλονίκη, επεξεργασία γούνας, ενεργειακός κόμβος (λιγνίτη), ΔΕΔ-Μ, επιβαρυμένο φυσικό περιβάλλον (υδατικό, έδαφος), λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ

Ιόνια Νησιά: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ και δομών κατάρτισης-δια βίου μάθησης, υψηλή μαθητική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τουρισμός, ΑΠΕ, τοπικά οδικά δίκτυα, διαχείριση αποβλήτων και απορριμμάτων, υδατικοί πόροι

Στερεά Ελλάδα: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ και δομών κατάρτισης-δια βίου μάθησης, υψηλή μαθητική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, μεταποίηση, βιομηχανία, αγροτική οικονομία, ιχθυοκαλλιέργειες, Ε&ΤΑ, ΑΠΕ, ΔΕΔ-Μ, επιβαρυμένο φυσικό περιβάλλον λόγω βιομηχανικών αποβλήτων, υδατικοί πόροι, διαχείριση απορριμ.

Κρήτη: υψηλή μαθητική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, αγροτική οικονομία, τουρισμός, Ε&ΤΑ, ΑΠΕ, υδατικοί πόροι, διάβρωση εδαφών, ακτοπλοϊκές συνδέσεις, τοπικά οδικά δίκτυα

Βόρειο Αιγαίο: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ και δομών κατάρτισης-δια βίου μάθησης, υψηλή μαθητική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, υψηλή ανεργία, αγροτική οικονομία, τουρισμός, Ε&ΤΑ, ΑΠΕ, ακτοπλοϊκές συνδέσεις, τοπικά οδικά δίκτυα

Πελοπόννησος: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ και δομών κατάρτισης και δια βίου μάθησης, αγροτική οικονομία, τουρισμός, Ε&ΤΑ, ΑΠΕ, ενεργειακό κέντρο (λιγνίτη), ακτοπλοϊκές και σιδηροδρομικές συνδέσεις

Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες:

Αττική: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ, υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας και ανεργίας πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, χαμηλά ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση, τριτογενής τομέας, βιομηχανία, υστέρηση στην καινοτομία, ΑΠΕ, ενεργειακή απόδοση κτιρίων, ΔΕΔ-Μ, ατμοσφαιρική ρύπανση, κυκλοφοριακό, υδατικοί πόροι, διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων, υγεία-εκπαίδευση

Νότιο Αιγαίο: λιγοστή αξιοποίηση ΤΠΕ και δομών κατάρτισης-δια βίου μάθησης, υψηλή μαθητική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τουρισμός, Ε&ΤΑ, ΑΠΕ, ακτοποϊκές συνδέσεις, τοπικά οδικά δίκτυα, υδατικοί πόροι, διαχείριση απορριμμάτων

Διακυβέρνηση, διοίκηση, διαχείριση

Προτάσεις

Πρώτος άξονας: Βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος

- Διασύνδεση της διαδικασίας προγραμματισμού για την περίοδο 2014-2020 με το ευρύτερο σχέδιο αναμόρφωσης του κράτους
- Επέκταση και αναβάθμιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Διοικητική Μεταρρύθμιση»
- Θέσπιση επταετούς Εθνικού Αναπτυξιακού Σχεδίου που θα ενσωματώνει το σύνολο των δημοσίων επενδύσεων

Διακυβέρνηση, διοίκηση, διαχείριση

Προτάσεις

Δεύτερος άξονας: Βελτίωση του συστήματος υλοποίησης

- Απλοποίηση και αποκέντρωση (μείωση του αριθμού των φορέων διαχείρισης και των δικαιούχων, κατάργηση του συστήματος εκχωρήσεων, αυτονόμηση των ΠΕΠ)
- Αναβάθμιση του ρόλου και του δημόσιου χαρακτήρα των Επιτροπών Παρακολούθησης
- Σταδιακή ενσωμάτωση των Διαχειριστικών Αρχών στη διοικητική δομή των Υπουργείων και (πιθανόν) των Περιφερειών
- Επανεξέταση του αριθμού των ΠΕΠ (κίνητρα για συνεργασία μεταξύ περιφερειακών αυτοδιοικήσεων)

Έρευνα και άλλες δαπάνες

- ❖ *Έρευνα-Τεχνολογία-Καινοτομία - συνολικά ποσά*
- ❖ *Δίκτυα «Συνδέοντας την Ευρώπη»*
- ❖ *Άλλες εσωτερικές πολιτικές*
- ❖ *Εξωτερικές πολιτικές*

Έρευνα-Τεχνολογία-Καινοτομία

Πρόταση της Επιτροπής:

91,7 δις € εντός του ΠΔΠ.

80 δις € : Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»

Υπόλοιπα: Galileo, euratom

**100,2 δις € αν συνυπολογιστούν τα εκτός ΠΔΠ
(ITER, GMES)**

Ορίζοντας 2020 – Προτεραιότητες, εργαλεία

Οι προτεινόμενοι **άξονες** του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» λειτουργούν όπως τα Ειδικά Προγράμματα των προηγούμενων Προγραμμάτων-Πλαίσιο και επιδιώκουν να:

- ❖ προάγουν την επιστημονική αριστεία,
- ❖ να αντιμετωπίσουν προκλήσεις της κοινωνίας,
- ❖ να ενισχύσουν τη βιομηχανική πρωτοπορία.

Όσον αφορά στις **θεματικές προτεραιότητες** του Προγράμματος, η Επιτροπή προτείνει την αύξηση των κονδυλίων για δράσεις:

- ❖ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας Marie Curie,
- ❖ σε επιλεγμένες τεχνολογίες (τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας, νανοτεχνολογία, βιοτεχνολογία, διάστημα),
- ❖ σε συγκεκριμένες ενότητες («υγεία, δημογραφικές αλλαγές και ευημερία», «ασφάλεια τροφίμων, βιώσιμη γεωργία, θαλάσσια και ναυτική έρευνα, βιο-φιλική οικονομία», «ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια», «έξυπνες, φιλικές προς το περιβάλλον και ενοποιημένες μεταφορές» και «ασφαλείς και καινοτομικές κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς»).

Ως προς τα προτεινόμενα **εργαλεία** του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020», η Επιτροπή προτείνει:

- ❖ την οριζόντια απλοποίηση των διαδικασιών,
- ❖ την αύξηση των δράσεων που προϋποθέτουν την από πριν συνεργασία των ερευνητικών ομάδων,
- ❖ τη διατήρηση των μεγάλων έργων και
- ❖ τη μεγαλύτερη δυνατή χρήση της λεγόμενης «εξωτερίκευσης των υπηρεσιών» (externalization).

Δίκτυα «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Πρόταση Επιτροπής :

50 δις € (10 δις € από το Ταμείο Συνοχής)

αύξηση 262,4% κατά μέσο όρο ανά έτος για περίοδο 2014-2020 σε σχέση με το 2013

Οι προτάσεις της Επιτροπής αφορούν άμεσα στην Ελλάδα σε ένα από τα δέκα προτεινόμενα έργα δικτύων μεταφορών (στη σιδηροδρομική ανάπτυξη της Εγνατίας) και σε δύο από τα οκτώ έργα για τη διασύνδεση σε θέματα ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Άλλες Εσωτερικές πολιτικές

Η ενότητα «**Επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο**» (16,8 δις €) συμπεριλαμβάνει δράσεις:

- ❖ εκπαίδευσης
- ❖ κατάρτισης
- ❖ διά βίου μάθησης
- ❖ Πολιτισμού

Η ενότητα «**Αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετανάστευσης**» (8,7 δις €) αφορά:

- ❖ τις εσωτερικές υποθέσεις (home affairs)
- ❖ την πολιτική προστασία
- ❖ την Ευρωπαϊκή Ικανότητα Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης

Εξωτερικές πολιτικές

Ενότητα «Η ΕΕ ως παγκόσμιος δρών» (70 δις €).

Στόχος «η προώθηση του Διεθνούς Δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών και αξιών».

Προοπτικές

- ❖ *Οι διαπραγματεύσεις*
- ❖ *Τα ποσά*
- ❖ *Οι «ποιοτικές» μεταβολές*
- ❖ *Η «ιστορική στιγμή»*

Η διαπραγμάτευση για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο

✓ Πολύ-επίπεδη και σε διαφορετικούς χρόνους

Η διαπραγμάτευση για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο

- ✓ Πολύ-επίπεδη και σε διαφορετικούς χρόνους
- ✓ Διακρατική, «κοινοτική» και διμερής

Η διαπραγμάτευση για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο

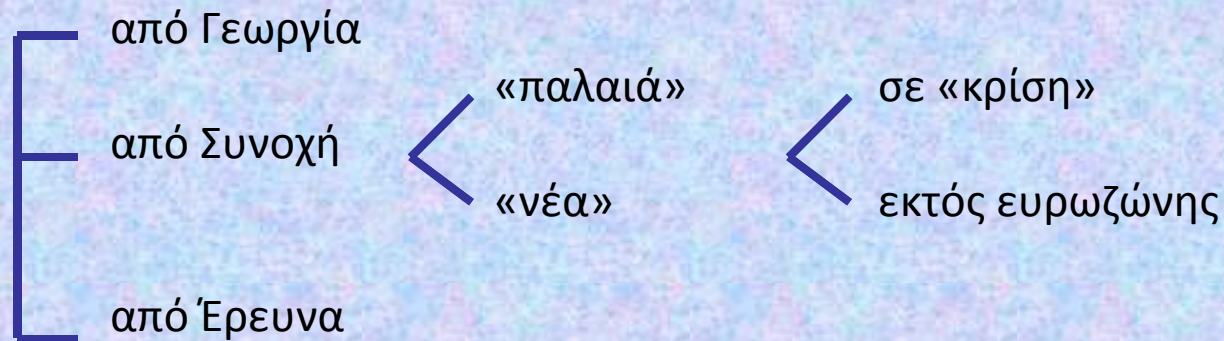
- ✓ Πολύ-επίπεδη και σε διαφορετικούς χρόνους
- ✓ Διακρατική, «κοινοτική» και διμερής
- ✓ Τυπικά αναδιανεμητικού χαρακτήρα

... τυπικά αναδιανεμητικού χαρακτήρα

✓ Blocks και Veto players

- ★ Καθαροί συνεισφέροντες
Καθαροί αποδέκτες

Κράτη μέλη με θετικό «βαθμό απόδοσης»

Ποσοτικές προοπτικές (σε σχέση με πρόταση Επιτροπής)

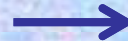
☐ Συνολικός προϋπολογισμός

☐ Δαπάνες ΚΑΠ

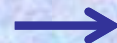
☐ Δαπάνες συνοχής

☐ Κατανομή δαπανών συνοχής

☐ Δαπάνες για έρευνα-καινοτομία

☐ Δίκτυα

Προοπτικές ως προς «ποιοτικές προτάσεις» Επιτροπής

- ✓ Καινοτομίες ως προς ΚΑΠ
- ✓ Ταξινόμηση περιφερειών
- ✓ Αιρεσιμότητες κ.λπ.
- ✓ Απλοποίηση κ.λπ. ως προς έρευνα

Η διαπραγμάτευση για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο

- ✓ Πολύ-επίπεδη και σε διαφορετικούς χρόνους
- ✓ Διακρατική, «κοινοτική» και διμερής
- ✓ Τυπικά αναδιανεμητικού χαρακτήρα
- ✓ ... αλλά και ... Αναπόσπαστο στοιχείο της νέας αρχιτεκτονικής

Οι διαστάσεις της νέας μεγάλης «ιστορικής στιγμής»

*[*ΑΝ...*]*

Γεωγραφική διεύρυνση:

Οριακή [;!]

Θεματική επέκταση:

Τραπεζική Ένωση

Δημοσιονομική Ένωση

(Πολιτική Ένωση)

Θεσμική εμβάθυνση:

Ενίσχυση διακρατικού χαρακτήρα;

Εμπέδωση διαφορών μεταξύ χωρών εντός κι εκτός ευρωζώνης

Διακρατική δημοσιονομική αναδιανομή:

Νέοι στόχοι / λειτουργίες του κοινοτικού προϋπολογισμού

[χωρίς νέους πόρους;]

... και η ελληνική θέση στη νέα αρχιτεκτονική ...

Επαναφορά το ταχύτερο στη θέση του εταίρου, μεταξύ των χωρών που ανήκουν στην περισσότερο προωθημένη ομάδα και υπέρ των πιο «ομοσπονδιακών» λύσεων